

The Frege-Geach Problem and the Logic of Higher-Order Attitudes

Bahram Alizade^{ID}

Assistant Professor, Department of philosophy, Kharazmi University, Tehran, Iran.

Bahramalizade@khu.ac.ir

Abstract

Moral expressivism suggests that 1) moral sentences lack truth conditions and 2) our purpose in asserting moral sentences is to express non-cognitive attitudes such as desires, approval, or disapproval. Moral expressivism meets a fundamental challenge, known as the Frege-Geach problem. Sentences that express moral judgments can form part of semantically complex sentences. “P” (a moral sentence) contradicts “~P”, and “Q” follows logically, by modus ponens, from (1) “P” and (2) “if P, then Q”. Geach argued that noncognitivists are committed to denying that moral predicates mean the same thing in embedded contexts as they do in unembedded sentences (atomic sentences). If “P” does not mean the same as the antecedent of (2), the argument would be invalid. The problem is that the above-mentioned argument is obviously valid. Blackburn has argued that the complex sentence expresses a ‘higher-order’ attitude toward the attitudes expressed by the smaller sentences which make it up. If we accept the premises of a valid argument but deny its conclusion our attitudes clash in the same way that they do if we both believe that P and ~P. Blackburn's meta-attitudes approach faces several problems. Someone who endorses the premises but denies the conclusion of the valid argument commits himself to a moral inconsistency, not a logical one. In addition, uttering both ‘P’ and ‘~P’ seem to be inconsistent but expressivism cannot explain the inconsistency between these two obviously inconsistent sentences. Blackburn's strategy of inventing a new attitude, such as tolerance, is also unable to solve this problem.

Keywords: expressivism, non-cognitivism, the Frege-Geach problem, the higher-order attitudes, Simon Blackburn.

Received: 2023/01/08 ; Received in revised form: 2023/04/23 ; Accepted: 2023/05/01 ; Published online: 2023/05/03

Alizade, B. (2023). The Frege-Geach Problem and the Logic of Higher-Order Attitudes. *Journal of Philosophical Theological Research*, 25(2), 133-159. <https://doi.org/10.22091/jptr.2023.8984.2833>

© The Author

Introduction

Moral expressivism suggests that 1) moral sentences lack truth conditions (negative claim) and 2) our purpose in asserting moral sentences is to express non-cognitive attitudes such as desires, approval, or disapproval (positive claim). Moral expressivism meets a fundamental challenge known as the Frege-Geach problem (Geach, 1960, 1965). In the following, the Frege-Geach problem and Simon Blackburn's response to it will be examined. Blackburn has developed several different answers to the Frege-Geach Problem. In this article, only the answer which appeals to the higher-order attitudes (Blackburn, 1984) will be examined, and it will be shown that this expressivist recipe can not solve the Frege-Geach problem.

The Frege-Geach problem

The Frege-Geach problem is the idea that moral predicate functions as a 'logical' one so that sentences containing this predicate enter into logical relations with other sentences. Sentences that express moral judgments can form part of semantically complex sentences. "P" (a moral sentence) contradicts " \sim P", and "Q" follows logically, by modus ponens, from (1) "P" and (2) "if P, then Q". Geach argued that noncognitivists are committed to denying that moral predicates mean the same thing in embedded contexts as they do in unembedded sentences (atomic sentences). They cannot explain that the meaning of complex sentences is in terms of the meanings of their parts. They cannot explain why modus ponens arguments are always valid. Arguments of the form of modus ponens, according to expressivism, commit a fallacy of equivocation; because it appears to imply that "P" does have different meanings in premise (1) and in the antecedent of premise (2). "P" is asserted in premise (1) and remains unasserted in premise (2). The utterance of (2) does not seem to express approval or disapproval of "P". If "P" does not mean the same as the antecedent of (2), the argument would be invalid. The problem is that the abovementioned argument is obviously valid. Geach (Geach, 1960, p. 223) calls this point about assertion the Frege point who was the first logician who made the point in his distinction between the sense and the reference of a sentence. "A thought may have just the same content whether you assent to its truth or not; a proposition may occur in discourse now asserted, now unasserted, and yet be recognizably the same proposition" (Geach, 1965, p. 449).

The higher-order attitudes

Blackburn denies that any of his claims entail valid moral arguments are invalid. He employs an account of what we are doing when we use ethical sentences in terms of expressing meta-attitudes about a moral sensibility; The complex sentence expresses a 'higher-order' attitude toward the attitudes expressed by the smaller sentences which make it up. There are logical relationships that exist among attitudes as there are among beliefs. If we accept the premises of a valid argument but deny its conclusion, our attitudes clash in the same way they do if we both believe that P and \sim P. So we can explain the logical validity of the moral argument via the attitudes one can hold without clash; anyone approving (1) "P" and (2) "if P, then Q" must hold the consequential approval of "Q". If he does not, his attitudes clash. The inconsistency originates from the clash of attitudes (failing to do something which one has committed oneself to do). Blackburn says that such a clash would involve a "fractured sensibility which cannot itself be an object of approval" because "such a sensibility cannot fulfill the practical purposes for which we evaluate things" (Blackburn, 1984, p. 195).

Logical conflict and moral conflict

There is a most important problem with this strategy for Blackburn's expressivism. The clash of attitudes can only show moral conflict and moral conflict does not necessarily lead to logical inconsistency. What needs to be explained in the moral argument is a logical inconsistency. Moreover, as Mark van Roojen (1996, pp. 21-320) has pointed out, higher-order-attitudes logic commits us to believe in logical inconsistency where there is no such inconsistency. He considers the origin of this problem to be the confusion between logical inconsistency and practical inconsistency (van Roojen, 1996, p. 332).

The negation problem

The other problem for Blackburn's expressivism was originally raised by Unwin (Nicholas Unwin, 1999, 2001). This problem is known as the 'negation problem'. As Schroeder points out (Schroeder, 2010, p. 134), the negation problem is the same as the Frege-Geach problem, which has received more attention in recent years than its conditional form, which is presented in the modus ponens argument. The most important semantic property of the negation operator in descriptive sentences is that it makes the negated sentence inconsistent with the main sentence, in the sense that for any sentence 'P', 'P' is inconsistent with '~P'. According to expressivism, "murdering is wrong" (P) is used to express the attitude of disapproval towards the act of murdering. But what is expressed by "murdering is not wrong" (~P)? To utter both 'P' and '~P' seems to be inconsistent but expressivism cannot explain the inconsistency between these two obviously inconsistent sentences; because it cannot tell us which state of mind is expressed in the moral sentences like "murdering is not wrong." To avoid the problem, Blackburn (Blackburn, 1988, p. 189) introduces a new attitude, such as tolerance, and says that "murdering is wrong" expresses disapproval of murdering, and "murdering is not wrong" expresses tolerance of murdering. "Tolerance toward P (T!p) is equivalent to not hooraying ~p, that is, not booing p." (Blackburn, 1988, p. 189). But there is a real difference between not accepting something and actually accepting its negation (Unwin, 1999, p. 341).

Conclusion

According to Blackburn, We are expressing our attitudes about a moral sensibility when we use ethical sentences. The question now is whether Blackburn can explain the validity of the inference from the premises of the argument to its conclusion through this strategy. This article has shown that Blackburn's meta-attitudes approach faces several problems. Someone who endorses the premises but denies the conclusion of the valid argument commits himself to a moral inconsistency, not a logical one. In addition, expressivism has insufficient structure to account for the various ways in which a moral sentence can be negated because it cannot tell us which state of mind is expressed in moral sentences like "murdering is not wrong." Blackburn's strategy of inventing a new attitude, such as tolerance, is also unable to solve this problem.

References

- Blackburn, S. (1984). *Spreading the word*. Oxford University Press.
 Blackburn, S. (1988). Attitudes and contents. *Ethics*, 98, 501-17. Reprinted in his *Essays in Quasi-Realism* (Oxford UP, 1993), 182-97. <https://doi.org/10.1086/292968>

- Geach, P. (1960). Ascriptivism. *Philosophical Review*, 69, 221-225. <https://doi.org/10.2307/2183506>
- Geach, P. (1965). Assertion. *Philosophical Review*, 74, 449-465. <https://doi.org/10.2307/2183123>
- Schroeder, M. (2010). *Noncognitivism in Ethics*. Routledge.
- Stoljar, D. (1993). Emotivism and truth conditions. *Philosophical Studies*, 70, 81-101. <https://doi.org/10.1007/BF00989663>
- Unwin, N. (1999). Quasi-realism, negation and the Frege-Geach problem. *Philosophical Quarterly*, 49(196), 337-52. <https://doi.org/10.1111/1467-9213.00146>
- van Roojen, M. (1996). Expressivism and irrationality. *The Philosophical Review*, 105(3), 311-35. <https://doi.org/10.2307/2185703>

معضل فرگه-گیج و منطق طرز تلقی‌های مرتبه بالاتر

بهرام علیزاده

استادیار، گروه فلسفه، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. Bahramalizade@khu.ac.ir

چکیده

ابرازگرایی اخلاقی مدعی است (۱) جملات اخلاقی فاقد شرایط صدق هستند و (۲) هدف ما از بیان جملات اخلاقی ابراز طرز تلقی‌های اخلاقی مثل تمایلات، خشنودی‌ها و ناخشنودی‌هایمان است که سرشتی ناشناختی‌گرایانه دارند. این دیدگاه با مشکل مهمی روبروست که به معضل فرگه-گیج شهرت یافته است. جملات اخلاقی بخشی از معناشناسی جملات مرکب هستند؛ P (یک جمله اخلاقی) در تناقض با P قرار می‌گیرد و منطقاً می‌توان Q را از P و «اگر P آنگاه Q» استنتاج کرد (استدلال وضع مقدم). ناشناختی‌گرایان منکر آنند که معنای جملات اخلاقی در جملات مرکب و جملات اتمی یکی است. اگر معنای P در قالب جمله مفرد با معنای آن در مقدم جمله شرطیه یکی نباشد، استدلال مذکور نامعتبر خواهد شد، در حالی که می‌دانیم استدلالی معتبر است. بلکیرن مدعی است جملات مرکب بیانگر طرز تلقی‌های مرتبه بالاتر نسبت به طرز تلقی‌های مطرح‌شده در جملات کوچک‌تر تشکیل‌دهنده آنها هستند. لذا اگر مقدمات یک استدلال معتبر را تأیید و نتیجه آن را انکار کنیم، طرز تلقی‌های ما دچار تعارض می‌شوند، همان‌طور که اگر هم‌زمان به P و P باور داشته باشیم دچار تناقض می‌شویم. رویکرد طرز تلقی‌های مرتبه بالاتر مشکلات متعددی دارد. پذیرش مقدمات یک استدلال اخلاقی و انکار نتیجه آن، با رویکرد ابرازگرایی‌گرایانه نهایتاً شخص را به تناقض اخلاقی می‌رساند، نه تناقض منطقی. علاوه بر این، ابرازگرایی از تبیین تناقض آشکار حاصل از بیان P و P نیز ناتوان است. راه‌حل بلکیرن برای ایجاد یک طرز تلقی جدید، مثل مدارا، نیز قادر به حل مشکل نیست.

کلیدواژه‌ها: ابرازگرایی، ناشناختی‌گرایی، معضل فرگه-گیج، طرز تلقی‌های مرتبه بالاتر، سایمون بلکیرن.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۸؛ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۲/۰۳؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱؛ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۲/۰۲/۱۳

علیزاده، ب. (۱۴۰۲). معضل فرگه-گیج و منطق طرز تلقی‌های مرتبه بالاتر. *پژوهش‌های فلسفی-کلامی*، ۲۵(۲)، ۱۳۳-۱۵۹.

<https://doi.org/10.22091/jptr.2023.8984.2833>

مقدمه

ابرازگرایی^۱ دو مدعای اصلی دارد:

الف. جملات اخلاقی فاقد ارزش صدق‌اند (مدعای سلبی).

ب. جملات اخلاقی بیانگر حالات ذهنی کنشی یا طرزتلقی‌های غیرشناختی ما هستند (مدعای

ایجابی).^۲

مطابق (الف)، معنای جملات اخلاقی بر اساس معناشناسی مبتنی بر ارزش صدق^۳ تعیین نمی‌شود. معناشناسی مبتنی بر ارزش صدق یکی از رایج‌ترین نظریه‌ها در فهم معنای جملات توصیفی است، که می‌گوید معنای جمله شرایط صدق آن است. شناختی‌گرایی اخلاقی از همین روش برای تعیین معنای جملات اخلاقی بهره می‌برد، چرا که مدعی است جملات اخلاقی بیانگر باورهای اخلاقی هستند، و باورها از ارزش صدق برخوردارند. اما ابرازگرایان معتقدند که برای دانستن معنای جملات اخلاقی لازم نیست محتوای آن‌ها را در جهان خارج بجوییم؛ این مدعایی سلبی در باب معناشناسی جملات اخلاقی است. در (ب) شاهد مدعایی پراگماتیستی هستیم که می‌گوید در قضاوت‌های اخلاقی صرفاً یک طرزتلقی^۴ با سرشتی ناشناختی گرایانه بیان می‌شود. کارکرد طرزتلقی‌ها بازنمایی نحوه وجود جهان خارج نیست؛ آن‌ها صرفاً می‌توانند نسبت به چیزی موافق، مخالف یا بی‌طرف باشند و از این رو تنها به کار تشخیص مطلوبیت یا نامطلوبیت فعل می‌آیند. سایمون بلکبرن - از مهم‌ترین طرفداران معاصر ابرازگرایی - مدعی است که برای فهم جملات اخلاقی تنها نیاز داریم الگوهای واکنشی فاعل به جهان طبیعی را بدانیم؛^۵ فاعل، فعل و طرزتلقی تنها هویات اخلاقی هستند که در جهان وجود دارند (Blackburn, 1984, p.182). این دیدگاه ریشه در عاطفه‌گرایی چارلز استیونسون و ای. جی. ایر دارد. استیونسون معتقد بود هرچند در احکام اخلاقی عناصر توصیفی وجود دارد، کارکرد اصلی قضایای اخلاقی ایجاد تأثیر در مخاطب است (Stevenson, 1937, p.16). به نظر ایر نیز محتوای توصیفی قضیه «تو خطا کردی که سرقت کردی» بیشتر از قضیه «تو سرقت کردی» نیست. اضافات قضیه نخست به عواطفی مربوط می‌شود که ما به آن تزریق می‌کنیم (Ayer, 1952, p.107). دیدگاه ایر و استیونسون گونه

1. expressivism

۲. ناشناختی‌گرایان مدعی‌اند با انکار توصیفی بودن قضایای اخلاقی قادرند مهم‌ترین مسئله فرا-اخلاق، یعنی مسئله انگیزش (the motivation problem) را حل و فصل کنند. برای مشاهده انگیزه‌ها و دلایل ناشناختی‌گرایی نک: (van Roojen, 2018).

3. truth-conditional semantics

۴. در فارسی از واژه‌های «نگرش»، «گرایش» و «طرزتلقی» به عنوان معادل واژه انگلیسی Attitude استفاده شده است. در این مقاله اغلب واژه سوم و گاهی نیز واژه دوم به کار گرفته شده است.

۵. بلکبرن یک طبیعی‌انگار است، یعنی اخلاق را بر مبنای طبیعت آدمی و موقعیت‌های او تبیین می‌کند، اما تحویل‌گرا نیست، یعنی واقعیت‌های اخلاقی را به واقعیت‌های طبیعی تحویل‌پذیر نمی‌داند (نک: Blackburn, 1998, p.49).

ساده‌تر و دیدگاه بلکبرن^۱ گونه پیچیده‌تر ابرازگرایی به حساب می‌آید، و در بیشتر نوشته‌های معاصر وقتی صحبت از ناشناختی‌گرایی^۲ می‌شود همین گونه اخیر منظور است. اگر ناشناختی‌گرایی درست باشد، معنای محمول‌ها و جملات اخلاقی نوعاً متفاوت از محمول‌ها و جملات غیراخلاقی خواهد بود.

این دسته از نظریه‌های ناشناختی‌گرایانه با معضلی اساسی مواجه‌اند که به معضل فرگه-گیج شهرت یافته است (Geach, 1960; 1965).^۳ ایده اصلی معضل فرگه-گیج این است که کارکرد معناشناختی جملات اخلاقی همانند معناشناسی جملات توصیفی است؛ همان ربط و نسبت‌هایی که میان جملات توصیفی (جملات با محمول‌های منطقی) برقرار است در میان جملات اخلاقی (جملات با محمول‌های اخلاقی) نیز حاکم است، و همه این نسبت‌ها بر اساس ارزش صدق تعیین می‌شود. درستی این سخن به معنای نادرستی ناشناختی‌گرایی اخلاقی است.

در ادامه، نخست معضل فرگه-گیج و سپس پاسخ بلکبرن به آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است که بلکبرن در دوره‌های مختلف فکری خود پاسخ‌های متفاوتی به این معضل داده است. او در گام نخست (Blackburn, 1984)، پاسخی مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر^۴ ارائه می‌کند و در آثار بعدی خود (Blackburn, 1988; 1998)، معناشناسی مبتنی بر التزام نظری را مطرح می‌کند. در این مقاله، صرفاً پاسخ نخست او مورد بررسی قرار می‌گیرد و نشان داده خواهد شد که معناشناسی مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر قادر نیست معضل فرگه-گیج را حل کند.

معضل فرگه-گیج

ایده اصلی معضل فرگه-گیج انکار این مدعای ناشناختی‌گرایانه است که محمول‌ها و جملات اخلاقی معنای نوعاً متفاوت از محمول‌ها و جملات غیراخلاقی دارند:

کلیت این الگوی فلسفیدن [الگوی ناشناختی‌گرایانه] دچار نقص جدی است. [در این الگو] تلاش می‌شود نشان داده شود که در هر موردی وقتی مفهوم P [یک محمول اخلاقی] را درباره چیزی به کار می‌بریم کاری ماهیتاً متفاوت انجام می‌دهیم نسبت به وقتی که چیزی را توصیف می‌کنیم. (Geach, 1960, p.223)

۱. آلن گیبارد (Allan Gibbard, 1990; 2003)، تری هورگان و مارک تیمونز (Horgan & Timmons, 1992) نیز دیدگاه‌هایی ابرازگرایانه را بسط داده‌اند.

2. non-cognitivism

۳. این نام بعد از بسط إشکال در گیج (1960 و 1965) بر آن نهاده شد. در مقاله دوم، «تصدیق»، گیج این اشکال را به فرگه نسبت می‌دهد. البته شرودر معتقد است برخی فلاسفه از جمله راس (Ross, 1939) از همان ابتدای طرح نظریه‌های ناشناختی‌گرایانه با گونه‌هایی از این معضل آشنا بوده‌اند (Schroeder, 2010, p.43).

4. higher-order attitudes

استدلالی که از این ایده حمایت می‌کند نیز ساده است. جملات اخلاقی زمانی که در قالب جملات مرکب بزرگ‌تر قرار می‌گیرند همان ویژگی‌های معنایی را از خود بروز می‌دهند که از جملات توصیفی سراغ داریم. این یعنی جملات اخلاقی قاعداً نباید معنایی متفاوت از جملات توصیفی داشته باشند. برای روشن شدن مطلب به جملات زیر توجه کنید:^۱

۱. قتل نادرست است.

۲. اگر قتل نادرست باشد واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نیز نادرست است.

۳. آیا قتل نادرست است؟

۴. این گونه نیست که قتل نادرست باشد.

۵. قتل نادرست است یا قتل نادرست نیست.

با در نظر گرفتن ۱-۵، می‌توان استدلال زیر را بر ضد ناشناختی‌گرایی صورت‌بندی کرد:

پ ۱. معنای جمله «قتل نادرست است» در جملات ۲-۵ با جمله ۱ یکی است.

پ ۲. کاری که با گفتن جملات ۲-۵ انجام می‌شود غیر از کاری است که با گفتن جمله ۱ انجام می‌شود.

ن. معنای جمله «قتل نادرست است» همان کاری نیست که با گفتن این جمله انجام می‌شود.

این استدلال منطقی^۲ معتبر^۳ است و برای درست^۴ بودن تنها نیارمند آن است که مقدماتش صادق باشد. به نظر گیچ پ ۲ روشن است، زیرا جمله ۱ جمله‌ای تصدیقی است و با گفتن این دسته از جملات چیزی را تأیید یا رد می‌کنیم، بر خلاف جمله‌های ۲-۵ که غیرتصدیقی هستند. لذا ابرازگرا برای تعیین معنای ۱ می‌تواند بگوید که با گفتن «قتل نادرست است» ناخشنودی^۵ خود از قتل را بیان می‌کنیم. ولی همان طور که بیان شد، جمله‌های ۲-۵ جملات غیرتصدیقی هستند و ما با گفتن آنها هیچ کدام از کارهای مورد نظر ناشناختی‌گرایان -مثلاً ابراز خشنودی یا ناخشنودی از قتل- را انجام نمی‌دهیم. پس قاعداً ابرازگرا باید بپذیرد که معنای جمله ۱ متفاوت از معنای جمله‌های ۲-۵ است، چون با گفتن آنها کارهای متفاوتی انجام می‌شود. اما مطابق با پ ۱، معنای «قتل نادرست است» چه وقتی در قالب جمله‌های مرکب غیرتصدیقی ۲-۵ قرار می‌گیرد و چه وقتی در قالب جمله مفرد تصدیقی ۱ قرار می‌گیرد، تفاوتی نمی‌کند. گیچ پ ۱ را نقطه نظر فرگه‌ای^۶ می‌نامد (Geach, 1960, p.223).

۱. این تقریر از برگرفته از شرودر (Schroeder, 2010, pp.45-47) است.

2. valid
3. sound
4. disapproval
5. the Frege point

فرگه نخستین منطق‌دانی است که با تمایز گذاشتن میان معنا^۱ و مدلول^۲ معتقد است که «معنای یک اندیشه، چه صدق آن را بپذیریم و چه نپذیریم، دقیقاً یکسان است، گزاره نیز در یک گفتار می‌تواند تصدیق شود یا نشود، اما همچنان همان گزاره انگاشته می‌شود» (Geach, 1965, p.449). گیچ در مقاله «اسنادگرایی»، با توجه به این تمایز فرگه‌ای، به تفاوت میان حمل کردن^۳ و تصدیق کردن^۴ اشاره می‌کند:

[...] اغلب این تمایز مغفول واقع می‌شود که وقتی چیزی را P می‌نامیم غیر از این است که آن را بر چیزی حمل می‌کنیم. P می‌تواند در قالب مقدم یک شرطیه یا تالی شرطیه یا در قالب قضیه‌ای فصلی حمل شود، بی آن که چیزی را بنامد. گفتن این که «اگر سخن افسر پلیس درست باشد موتورسوار با سرعت ۶۰ مایل بر ساعت رانده است» به این معنا نیست که سخن افسر پلیس درست است؛ یا گفتن این که «اگر قمار بد باشد دعوت مردم به قمار نیز بد است» به این معنا نیست که قمار کردن یا دعوت مردم به قمار بد است. (Geach, 1960, p.223)

نکته فرگه‌ای این است که چیزی برای آن که P باشد کافی است که P بر آن حمل شود. این یعنی می‌توان P را در یک جمله غیرتصدیقی به کار برد بی آن که معنای آن تغییر کند. ناشناختی‌گرایان از این نکته غفلت می‌کنند، لذا نمی‌توانند هم‌معنایی میان جمله ۱ و جمله‌های ۲-۵ را توضیح دهند. درست به همین دلیل هم قادر نخواهند بود ربط و نسبت‌های معناشناختی‌ای را توضیح دهند که میان جمله ۱ و جمله‌های ۲-۵ برقرار است. برای مثال، این اصلاً تضادفی نیست که می‌توان از جمله ۱ در پاسخ به سؤال مطرح‌شده در جمله ۳ استفاده کرد. می‌توان چنان کرد چون جمله «قتل نادرست است» در ۱ و ۳ به یک معناست. اگر کسی از شما بپرسد «آیا شیر در خانه است؟» و منظورش از شیر «دستگاه باز و بسته کردن آب» باشد و شما در پاسخ بگویید «شیر در خانه است» و منظورتان «مایع سفیدرنگ خوراکی دوشیده‌شده از پستان حیوان ماده» باشد، اصلاً به سؤال او پاسخ نداده‌اید، زیرا معنای واژه‌ای که شما به کار برده‌اید متفاوت از واژه‌ای است که او به کار برده است. یکی دیگر از مواردی که ناشناختی‌گرا قادر به توضیح آن نیست ارتباط منطقی حاکم بر جملات ۱ و ۲ است که در قالب استدلال وضع مقدم^۵ بیان می‌شود:

'P→Q', 'P', 'Q'

مطابق ناشناختی‌گرایی، تمام استدلال‌های اخلاقی با الگوی «اگر P درست باشد آنگاه Q؛ P درست

1. sense
2. reference
3. predication
4. assertion
5. modus ponens

است، پس Q»، متضمن مغالطه اشتراک لفظ خواهند بود، در حالی که شهودهای منطقی ما این قبیل استدلال‌ها را معتبر می‌داند. برای فهم بهتر مشکل، رابطه منطقی میان این دو جمله را در قالب استدلال (الف) ملاحظه کنید:

استدلال (الف):

(۱) قتل نادرست است. [P^*]

(۲) اگر قتل نادرست باشد واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نادرست است. [$P^* \rightarrow Q^*$]

(ن) واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نادرست است. [Q^*]

استدلال (الف) یک استدلال وضع مقدم معتبر است. شناختی‌گرا برای نشان دادن اعتبار آن نه تنها مشکلی نخواهد داشت بلکه دلایل شهودی خوبی نیز در اختیار دارد.^۱ زیرا مطابق این دیدگاه، قضایای (۱)، (۲) و (ن) از باورها حکایت می‌کنند و باور حالتی ذهنی است که به ناسازواری حساس است (نمی‌توان به مجموعه سه‌تایی از قضایا باور داشت که همزمان نمی‌توانند صادق باشند). از سویی، بر اساس جدول ارزش صدق می‌توان نشان داد که صدق مقدمات استدلال (الف) صدق نتیجه را تضمین می‌کند. به دیگر سخن، در جدول ارزش صدق استدلال (الف) سطری وجود ندارد که در آن مقدمات صادق و نتیجه کاذب باشد. و از آنجایی که جدول ارزش صدق تمام احتمالاتی را که در ارزیابی این استدلال لازم است در بر می‌گیرد، شناختی‌گرا می‌تواند از این جدول برای نشان دادن اعتبار استدلال سود ببرد. از همین طریق نیز می‌توان نشان داد که چرا کسی که مقدمات استدلال (الف) را بپذیرد و نتیجه را رد کند دچار ناسازواری می‌شود: صدق (۱) و (۲) مستلزم صدق (ن) است و کسی که (۱) و (۲) را بپذیرد ولی (ن) را رد کند سه قضیه (۱)، (۲) و (ن) را پذیرفته است که نمی‌توانند با هم صادق باشند. پس اشکال فرگه-گیچ بر ضد شناختی‌گرایی کار نمی‌کند، زیرا در این دیدگاه، استدلال‌های اخلاقی وضع مقدم همان طور کار می‌کنند که استدلال‌های غیراخلاقی ای مثل استدلال «اگر هوا بارانی باشد زمین خیس خواهد بود، هوا بارانی است؛ پس زمین خیس است». کارکرد معناشناختی جمله «هوا بارانی است» در هر دو مقدمه این استدلال یکی است.

اما توضیح اعتبار استدلال (الف) برای ابرازگرایی قطعاً مشکل‌ساز خواهد بود. زیرا این دیدگاه صدق و کذب قضایای اخلاقی را کنار می‌گذارد و بدون توسل به جدول ارزش صدق، ابرازگرا با دو مشکل مواجه خواهد شد: اولاً نمی‌تواند توضیح دهد که چرا پذیرش (۱) و (۲) و انکار (ن) به ناسازواری می‌انجامد؛ ثانیاً نمی‌تواند توضیح دهد که چرا استدلال (الف) یک استدلال مغالطی نیست. زیرا کسی که می‌گوید «اگر قتل نادرست باشد واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نیز

۱. در این خصوص نک: (Zimmerman, 2010, p.183-184).

نادرست است»^۱ مرادش این نیست که قتل نادرست است، صرفاً می‌گوید که اگر شرایط حاکم بر مقدم برقرار باشد شرایط حاکم بر تالی نیز برقرار خواهد بود. گفتیم که مقدم جمله شرطیه (۲) یک بافت تصدیق‌نشده^۲ است و اگر کارکرد معناشناختی جملات اخلاقی ابراز یک طرزتلفی یا احساس باشد (آن گونه که ناشناختی‌گرایی مدعی است)، کارکرد معناشناختی عبارت «قتل نادرست است» در (۱) متفاوت از کارکرد معناشناختی آن در (۲) خواهد بود. و اگر هم معنایی در جملات (۱) و (۲) رعایت نشده باشد، استدلال (الف) به مغالطه اشتراک لفظ دچار می‌شود، یعنی وضعیت منطقی آن مثل استدلال (ب) خواهد بود:

(ب۱) او سیر است.

(ب۲) سیر بو می‌دهد.

(ن) او بو می‌دهد.

استدلال (ب) به دلیل آن که هم معنایی میان دو مفهوم «سیر» در گزاره‌های (ب۱) و (ب۲) رعایت نشده است استدلالی مغالطی و نامعتبر است. شهوداً می‌دانیم که اعتبار استدلال (الف) همچون استدلال (ب) نیست. اما ناشناختی‌گرا قادر نیست این تفاوت را توضیح دهد. مشابه این سخن را می‌توان در خصوص ارتباط معناشناختی جمله ۱ با جملات ۴ و ۵ نیز طرح کرد. رابطه جمله ۱ با جمله ۴ در قالب رابطه منطقی تناقض و با جمله ۵ در قالب استدلال منطقی قیاس انفصالی ('Q' ~ 'P', 'P ∨ Q') بیان می‌شود. بهترین تبیین از این واقعیت که جمله اخلاقی ۱ در رابطه‌ای منطقی با جملات ۴ و ۵ قرار می‌گیرد این است که جمله ۱ چه در قالب جملات مرکب و چه در قالب یک جمله اتمی معنای واحدی دارد. ابرازگرایی از توضیح این هم‌معنایی عاجز است.

طرز تلفی‌های مرتبه بالاتر

آن گونه که گذشت، معضل فرگه-گیچ نشان می‌دهد که ناشناختی‌گرایی در توضیح اعتبار استدلال (الف) و نیز توضیح ناسازواری (در صورت پذیرش مقدمات و انکار نتیجه) با مشکل مواجه است. یک راه پیش روی ابرازگرایی انکار شهود شناختی‌گرایانه‌ای است که در پس استدلال (الف) قرار دارد. این مسیر شاید مورد پذیرش ناشناختی‌گرایان کلاسیکی همچون ایر قرار بگیرد، اما مورد قبول بلکیرن نیست. با آن که بسیاری از فیلسوفان اخلاق (Hale, 1986, p.69) ابرازگرایی بلکیرن را به درستی در دسته نظریه‌های

۱. مثالی که گیچ (1960, p.224) از آن استفاده می‌کند این است: «اگر قمار بد باشد، دعوت مردم به قمار نیز بد است». ولی در این مقاله از مثال مشهورتر «قتل» استفاده شده است. روشن است که در اصل بحث هیچ تفاوتی نمی‌کند.

ناشناختی‌گرایانه قرار می‌دهند، اما خود بلکبرن از ما می‌خواهد به این تفاوت ظریف و مهم توجه کنیم که ناشناختی‌گرایانی مثل ایر در خصوص برداشت فهم متعارف از گفتمان اخلاقی (که عینیت‌گراست) قائل به نظریه خطا^۱ هستند. در عوض، بلکبرن برداشت فهم متعارف را نه تنها خطا نمی‌داند، بلکه تلاش می‌کند نشان دهد که چرا گفتمان اخلاقی ما واقع‌گرایانه است؛ چرا مواجهه ما با محمول‌های ارزشی همانند مواجهه‌مان با محمول‌های دیگر است. بنابراین، این دیدگاه در پی تبیین و توجیه ظاهر واقع‌گرایانه گفتمان ارزشی ماست (Blackburn, 1984, p.180). درست به همین دلیل است که بلکبرن برای توصیف دیدگاه خود، عنوان *شبه‌واقع‌گرایی* را بر ناشناختی‌گرایی ترجیح می‌دهد (نک: Blackburn, 1996).^۲

برای روشن شدن مطلب، نخست بیایید واقع‌گرا را کسی بدانیم که به واقعیت مستقل از ذهن باور دارد. این واقعیت را A می‌نامیم. پس واقعیت A صادق-ساز گفتار A^۳ است. در برابر این موضع واقع‌گرایانه می‌توان سه موضع مختلف اتخاذ کرد:

الف. موضع حذف‌گرایانه که معتقد است گفتار A را باید کنار گذاشت.

ب. موضع تقلیل‌گرایانه که می‌گوید گفتار A باید به حوزه‌ای مورد قبول، مثلاً گفتار B، فروکاسته شود.

ج. موضع ناشناختی‌گرایانه که گفتار A و قضایای مربوط به آن را حفظ می‌کند، ولی توجه دارد که گفتار A، بر خلاف ظاهرش، کارکرد آگاهی‌بخشی ندارد.

دیدگاه بلکبرن در دسته سوم قرار می‌گیرد. به این ترتیب، الزامات شبه‌واقع‌گرایانه بلکبرن به طور خلاصه این‌ها خواهند بود:

۶. در اخلاق به گونه‌ای سخن گفته می‌شود که گویا واقعیت‌های اخلاقی وجود دارند.

۷. ویژگی‌ها یا واقعیت‌های اخلاقی وجود ندارند.

۸. طرزتلقی‌های اخلاقی با آن که ظاهراً ریشه در واقعیت دارند، در واقع فراکنی‌گرایانه‌اند.

مطابق دیدگاه بلکبرن، گزاره ۶ خطا نیست، بلکه خطا در این پیش‌فرض فلسفی است که تنها وجودشناسی واقع‌گرایانه (یعنی نقیض گزاره ۷) می‌تواند عرف اخلاقی ما (که در گزاره ۶ بیان شده) را تبیین کند. در حالی که اولاً بهترین تبیین از عینیت‌گرایی در ساحت زبان عینیت‌گرایی در ساحت ویژگی‌های اخلاقی نیست، و ثانیاً هیچ چیز درستی در گفتمان واقع‌گرایی وجود ندارد که یک شبه‌واقع‌گرا

1. error theory

۲. به این ترتیب، باید میان دو گونه ابرازگرایی تمایز قائل شد: ابرازگرایی شبه‌واقع‌گرایانه و ابرازگرایی غیرشبه‌واقع‌گرایانه (Eggers, 2021, p.117). (نک:)

3. A-talk

توانند آن را توضیح دهد (Blackburn, 1984, p.180).^۱ دیدگاه بلکبرن همچنان دیدگاهی ناشناختی‌گرایانه به حساب می‌آید، زیرا با انکار واقعیت A، اهداف و التزام‌های ضدواقع‌گرایانه دارد، اما به این دلیل که در خصوص گفتار A به نظریه خطا قائل نیست، خود را ملزم می‌داند تا توضیحی برای اعتبار منطقی استدلال (الف) ارائه کند، به جای آن که اعتبار آن را به کلی منکر شود. از این رو، بافت‌های غیرتصدیقی برای دیدگاه او دردسرسازند (چنان که خودش نیز (1984, p.191) تصریح می‌کند).

بنابراین بلکبرن تلاش می‌کند نظریه‌ای معناشناختی از بافت‌های غیرتصدیقی ارائه کند که هم اعتبار منطقی استدلال (الف) را نشان دهد و هم از معناشناسی مبتنی بر ارزش صدق بی‌نیاز باشد.^۲ بدین منظور، او مدعی می‌شود که در میان طرزتلقی‌ها نیز (همانند باورها) روابطی منطقی برقرار است. به همین دلیل است که اگر طرزتلقی‌های ابرازشده در مقدمه‌های استدلال (الف) را بپذیریم، ولی نتیجه را انکار کنیم، دچار ناسازواری می‌شویم. این ناسازواری البته از تعارض طرزتلقی‌ها^۳ نشئت می‌گیرد، نه از تعارض باورها. منظور از تعارض طرزتلقی‌ها این است که اگر شما بخواید هم p و هم ~p را محقق کنید، به لحاظ عملی در وضعیتی پارادوکسیکال قرار خواهید گرفت، به این معنا که اهداف مد نظر شما محقق نخواهد شد (Blackburn, 1992, p.949).

اشتباه شناختی‌گرا تمایز نگذاشتن میان فرم ظاهری جمله و فرم عمیق آن است. به این جمله دقت کنید:

(۹) «قتل نادرست است و تحریم اقتصادی ایران اخلاقاً نادرست است.»

جمله^۴ (۹) به لحاظ نحو ظاهری^۴ خوش‌فرم^۵ است و ظاهراً چیزی (وضعیت امور یا ویژگی‌هایی) را در جهان بازنمایی می‌کند، در حالی که فرم عمیق آن صرفاً ابرازی است، یعنی ناخشنودی گوینده نسبت به قتل و تحریم ایران را نشان می‌دهد. این‌ها دو التزام^۶ هستند و کسی که (۹) را بپذیرد هر دو التزام را

۱. در خصوص این که شکافی تبیینی میان شبه‌واقع‌گرایی و واقع‌گرایی وجود دارد یا نه، اختلاف نظر وجود دارد. برخی با توسل به رویکرد حدقلی به صدق، بر ضد وجود چنین شکافی استدلال کرده‌اند (نک: Golub, 2017). اما مشکل دیگری در اینجا ظاهر می‌شود مبنی بر این که شبه‌واقع‌گرا چگونه فاصله نظری خود با واقع‌گرایی را حفظ خواهد کرد. اگر بتوان صدق اخلاقی را در ساحت محمول جملات اخلاقی پذیرفت، اصلاً چرا نباید واقع‌گرا بود؟ درایر (2018, Dreier) تلاش کرده در مقاله «واقعی و شبه‌واقعی: مشکلات تمایزگذاری» برخی از راه‌های تمایز شبه‌واقع‌گرایی و واقع‌گرایی را بیان کند.

۲. در سال‌های اخیر تلاش‌های متعددی با این رویکرد صورت گرفته است. از آن جمله می‌توان به الن گیبارد (1990, Gibbard) و مارک شرودر (2008, Schroeder) اشاره کرد.

3. clash of attitudes
4. surface syntax
5. well-formed
6. commitments

پذیرفته است (Blackburn, 1984, pp.191-192). به همین منوال، در جمله شرطیه‌ای مثل (۲) نیز ما التزام خود (یعنی عدم تأیید نسبت به قتل) را بیان می‌کنیم، البته آن را تصدیق نمی‌کنیم، بلکه مشروط باقی می‌گذاریم. برای آشکار شدن مطلب، زبان ساختگی E_{ex} را تصور کنید که فرم ظاهری جملات ارزیابانه در آن - بر خلاف زبان انگلیسی یا فارسی - آشکارا ابرازی است. به این صورت که یک اپراتور «به!»^۱ و یک اپراتور «اه!»^۲ در این زبان وجود دارد که به توصیف اشیاء پیوست شده و جملات ارزیابانه در قالب ابراز یک طرزتلقی بیان می‌شوند. پس در این زبان، طرزتلقی مثبت نسبت به بازی تیم تاتنهام هاتسپر این گونه بیان می‌شود (مثال‌ها از بلکبرن (1984, p.193) است):

«به! (بازی تاتنهام هاتسپر)».

و طرز تلقی منفی نسبت به عمل دروغ‌گویی این گونه بیان می‌شود:

«اه! (دروغ‌گویی)».

طبعاً این زبان ساختگی برای آن که بتواند طرزتلقی‌های ترکیبی ما را نیز تحت پوشش قرار دهد به قراردادهای بیشتری نیاز خواهد داشت. برای این کار می‌توان یک طرز تلقی (مثل خشنودی یا ناخشنودی) را در قالب قرارداد - «به! (x)» - و برای بیان دو طرز تلقی از علامت نقطه‌ویرگول (;) میان آنها استفاده کرد. برای مثال، در عبارت زیر دو طرزتلقی بیان شده است، یکی خشنودی از بازی تاتنهام هاتسپر و دیگری ناخشنودی از بازی آرسنال:

[[به! (بازی تاتنهام هاتسپر)؛ [اه! (بازی آرسنال)]]

با این حساب، قضیه شرطی (۲) در زبان E_{ex} این گونه بیان می‌شود:

($\forall x$) به! [[اه! (قتل)؛ [اه! (واداشتن برادر کوچکتر به قتل)]]

این طرزتلقی‌ها در مجموع حساسیت اخلاقی^۳ ما به یک موقعیت را شکل می‌دهند. حساسیت اخلاقی مجموعه طرزتلقی‌هایی است که یک شخص در موقعیت‌های مختلف از خود بروز می‌دهد (McNaughton, 1988, p.183). اما نکته اینجاست که نه تنها افعال انسان، بلکه حساسیت‌های اخلاقی نیز می‌تواند متعلق طرزتلقی خاصی از ما باشد. برای مثال، کاملاً محتمل است که من نسبت به پاره‌ای از حساسیت‌های اخلاقی خود ناخشنود باشم و چه بسا تلاش کنم آنها را بهبود بخشم. به نظر بلکبرن، با گفتن جملاتی مثل جمله (۲) طرزتلقی‌ای (خشنودی) نسبت به یک حساسیت اخلاقی را بیان می‌کنیم که از دو ناخشنودی تشکیل شده است؛ (۱) ناخشنودی (اه!) نسبت به قتل و (۲) ناخشنودی (اه!) نسبت به واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل. این هر دو التزام با هم مورد تأیید بیان‌کننده این جمله است. با این

1. 'hooray!' (H!)

2. 'boo!' (B!)

3. moral sensibility

خوانش از قضیه (۲) می‌توان استدلال (الف) را در زبان ساختگی Ex بازنویسی کرد:

استدلال (الف) (ex) :

$(1ex)$ اه! (قتل)

$(2ex)$ به! [[اه! (قتل)]]; [اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]

$(3ex)$ اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)

استنتاج (ن) از (۱) و (۲) تنها فرم ظاهری استدلال است، ولی فرم عمیق آن در استنتاج (ن) (ex) از $(1ex)$ و $(2ex)$ قابل مشاهده است. بلکبرن (1984, p.195) مدعی است به این روش بی آن که نیاز به فرض کردن واقعیت‌های اخلاقی باشد، حتی در پارادایم ناشناختی گرایانه (ابرازگرایانه) نیز می‌توان اعتبار استدلال (الف) را توضیح داد: کسی که الزام موجود در $(1ex)$ و $(2ex)$ را بپذیرد و $(3ex)$ را رد کند به ناسازواری دچار خواهد شد، زیرا او با این کار حساسیت اخلاقی - که مرکب از دو ناخشنودی بود- را رد می‌کند، در حالی که پیش‌تر آن را تأیید کرده بود. به این ترتیب، او احساس ناسازواری می‌کند چرا که احساسات متناقضی را تجربه می‌کند.

راه‌حل بلکبرن در دسته نظریه‌های مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر قرار می‌گیرد. زیرا در جمله مرکب $(2ex)$ طرزتلقی ناخشنودی درباره یک رفتار یا عمل نیست، بلکه نسبت به یک حساسیت اخلاقی است که خودش مجموعه‌ای از طرزتلقی‌هاست. پس هم در $(1ex)$ و هم در $(2ex)$ طرزتلقی خاصی بیان می‌شود، با این تفاوت که در $(1ex)$ طرزتلقی خاصی نسبت به قتل بیان می‌شود، ولی در $(2ex)$ یک طرزتلقی مرتبه بالاتر بیان می‌شود که مستقیماً درباره قتل نیست، بلکه درباره یکی از حساسیت‌های اخلاقی ماست که ترکیبی از دو طرزتلقی است: احساس ناخشنودی نسبت به قتل و احساس ناخشنودی نسبت به واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل.

تعارض منطقی و تعارض اخلاقی

از مهم‌ترین نقدها به پاسخ مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر آن است که این دیدگاه صرفاً می‌تواند تعارض اخلاقی را نشان دهد. تعارض اخلاقی لزوماً به ناسازواری منطقی منجر نمی‌شود، و آنچه در استدلال (الف) نیاز به توضیح دارد تعارض منطقی است، نه تعارض اخلاقی. پیش‌فرض بلکبرن این است که قضیه $(2ex)$ شرطیه متصله‌ای است که قادر است پیوند منطقی میان دو قضیه $(1ex)$ و $(3ex)$ را برقرار کند، اما از نظر شولر به دلیل آن که مقدم شرطیه $(2ex)$ یک بافت تصدیق نشده است، این کار نشدنی است (Schueler, 1988, p.495). لذا استدلال (الف) (ex) اصلاً یک استدلال منطقی وضع مقدم به

۱. به غیر از شولر که دیدگاهش در متن مقاله ذکر شده است، در (Hale 1986)، (Brighouse 1990) و (Zangwill 1992) نیز این دیدگاه مورد اشاره قرار گرفته است.

شمار نمی‌آید. در این صورت، بلکه برن اصلاً نتوانسته نشان دهد که چرا پذیرش مقدمات و انکار نتیجه ما را دچار ناسازواری منطقی می‌کند. رایت این اشکال را این گونه بیان می‌کند:

استدلال زمانی معتبر است که پذیرش مقدمات و انکار نتیجه آن ما را با ناسازواری مواجه کند. بلکه برن برای نشان دادن این ناسازواری به «تعارض طرزتلقی‌ها» متوسل می‌شود. اگر به مقدمه‌ها گرایش داشته باشید ولی به نتیجه گرایش نداشته باشید، دچار ناسازواری خواهید شد. اما به نظر می‌رسد که هیچ ناسازواری‌ای در اینجا به وجود نخواهد آمد. شما تنها در فراهم آوردن ترکیبی از طرزتلقی‌ها (که خودتان آنها را تأیید کرده‌اید) ناموفق بوده‌اید و این یک شکست اخلاقی است، نه شکست منطقی. (Wright, 1988, p.33)

شکست اخلاقی به این معناست که اگر کسی طرزتلقی مثبت به (ex) و (۱ex) داشته باشد و نتیجه ما رد کند، نمی‌تواند ترکیب معقولی از طرزتلقی‌ها داشته باشد. اما تعارض منطقی تعارض ناشی از تناقض منطقی است. یک راه برای رسیدن به این هدف آن است^۱ که قضیه:

(۲ex) به! [اه! (قتل)]; [اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]

را این گونه بازنویسی کنیم:

(۲'ex) اه! [اه! (قتل)]; ~ اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]

این بازنویسی بر این شهود منطقی استوار است که پذیرش جمله $P \rightarrow Q$ عبارت است از بودن در حالت ذهنی مرتبه بالاتر ناخشنودی نسبت به تأیید [P] و همزمان عدم تأیید [Q]:

$$[P \rightarrow Q] = \text{dis}([P] \& \sim [Q])$$

پس استدلال (الفex) را نیز می‌توان این گونه بازنویسی کرد:

(۱ex) اه! (قتل)

(۲'ex) اه! [اه! (قتل)]; اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)]

(exن) اه! (واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل)

در این خوانش، کسی که مقدمات را بپذیرد و نتیجه را رد کند، طرزتلقی‌ای را پذیرفته که نقیض آن را در مقدمات پذیرفته است. او نخست با پذیرش (۱ex) و (۲ex) خود را به (exن) ملتزم می‌کند و سپس با انکار نتیجه خود را به (exن) ملتزم می‌کند. طبیعی است که چنین شخصی احساس ناسازواری می‌کند. اما حتی این پیشنهاد نیز نمی‌تواند مشکل بلکه برن را حل کند. زیرا کسی که (۱ex) و (۲ex) را بپذیرد و (exن) را رد کند، اصلی/اخلاقی را نقض کرده است، نه اصلی منطقی. اصل اخلاقی نقض شده این است:

۱. این پیشنهاد از هیل (Hale 1986, p.75) است. او این خوانش از استدلال (الفex) را شبه‌واقع‌گرایی معتدل (modest q-realis) می‌نامد.

«کاری را نکن که از آن ناخشنودی».

الکساندر میلر (Miller, 2014, pp.132-137) تلاش می‌کند دفاعیه‌ای به سود بلکبرن ارائه کند. فرض کنید که جونز در مواجهه با یک استدلال وضع مقدم معتبر اخلاقی (مثل استدلال الف)، مقدمات را می‌پذیرد، ولی نتیجه را انکار می‌کند. برای پاسخ به این سؤال که او خطای اخلاقی مرتکب شده یا خطای منطقی، به اطلاعات زمینه‌ای از حالات ذهنی و افعال جونز نیاز است. در غیاب اطلاعات زمینه‌ای، این سؤال به لحاظ معرفت‌شناختی نامتعیین باقی می‌ماند. میلر چهار موقعیت مختلف را ترسیم می‌کند (در هر چهار وضعیت، فرض آن است که جونز همه مفاهیم به‌کاررفته در استدلال را می‌داند):

وضعیت ۱: جونز در بیشتر مواردی که با استدلال وضع مقدم غیر اخلاقی معتبر مواجه می‌شود، با پذیرفتن مقدمات نتیجه را هم می‌پذیرد. اما وقتی با استدلال وضع مقدم اخلاقی مواجه می‌شود، مقدمات را می‌پذیرد و نتیجه را رد می‌کند.

بهترین تفسیر از وضعیت ۱ این است که جونز از آنجا که در موارد غیر اخلاقی سازوار عمل کرده است می‌توان در موارد اخلاقی او را به ناسازواری اخلاقی متهم کرد. پس در این وضعیت با یک خطای اخلاقی مواجهیم و شبه‌واقع‌گرایی برای توضیح ناسازواری اخلاقی مشکلی ندارد.

وضعیت ۲: جونز در بیشتر مواردی که با استدلال وضع مقدم غیر اخلاقی معتبر مواجه می‌شود، با آن مقدمات را می‌پذیرد نتیجه را انکار می‌کند. او در مواجهه با استدلال‌های اخلاقی نیز چنین می‌کند. بهترین تفسیر از وضعیت ۲ چیست؟ برای پاسخ به این سؤال باید وضعیت جونز را در وضعیت‌های خلاف واقع سنجید: «چه اتفاقی می‌افتد اگر جونز در موارد غیر اخلاقی، با پذیرش مقدمات، نتیجه را می‌پذیرفت؟» دو پاسخ می‌توان به این سؤال داد:

۲(الف) اگر جونز در موارد غیر اخلاقی نتیجه را می‌پذیرفت، در موارد اخلاقی همچنان نتیجه را انکار می‌کرد.

۲(ب) اگر جونز در موارد غیر اخلاقی نتیجه را می‌پذیرفت، در موارد اخلاقی هم نتیجه را می‌پذیرفت. بهترین تفسیر از وضعیت ۲(الف) این است که جونز خطای اخلاقی مرتکب شده، در حالی که بهترین تفسیر از وضعیت ۲(ب) این است که او دچار خطای منطقی شده است؛ زیرا او درک درستی از قاعده منطقی وضع مقدم ندارد. شبه‌واقع‌گرا می‌تواند در توضیح این ناتوانی بگوید که چون ساختار نحوی قاعده وضع مقدم غیر اخلاقی با ساختار نحوی قاعده وضع مقدم اخلاقی یکسان است، ناتوانی جونز در فهم قاعده منطقی وضع مقدم غیر اخلاقی در ناتوانی او در تأیید نتیجه استدلال اخلاقی مؤثر است.

وضعیت ۳: جونز در استدلال‌های وضع مقدم غیر اخلاقی نتیجه را انکار می‌کند، اما در استدلال‌های وضع مقدم اخلاقی هرگز نتیجه را انکار نمی‌کند.

این احتمال کمی عجیب است، ولی به هر حال، بهترین تفسیر از خطای جونز ۳ در موارد غیراخلاقی این است که او دچار خطای منطقی است. ابرازگرا نسبت به شناختی‌گرا در اینجا توضیح بهتری برای سازواری جونز در وضعیت ۳ در اختیار دارد؛ زیرا برای توضیح سازواری جونز ۳ نمی‌توان از منطق کمک گرفت، به این دلیل که او در موارد غیراخلاقی قاعده وضع مقدم را انکار کرده است. اما ابرازگرا می‌تواند سازواری جونز ۳ را این گونه توضیح دهد که او هیچ ترکیبی از طرزتلقی‌های ناهمساز ندارد. به دیگر سخن، او هیچ طرزتلقی‌ای را در مجموعه طرزتلقی‌هایش راه نداده که آن را تأیید نکرده باشد. به همین دلیل است که او در موارد اخلاقی دچار ناسازواری نمی‌شود، ولی در موارد غیراخلاقی به ناسازواری دچار می‌شود.

وضعیت ۴: جونز چه در استدلال‌های وضع مقدم اخلاقی و چه در استدلال‌های غیراخلاقی نتیجه را تأیید می‌کند.

در چنین وضعیتی جونز هم درک درستی از قاعده منطقی وضع مقدم دارد و هم از سازواری اخلاقی برخوردار است. اما کدام یک در تبیین این که جونز ۴ در موارد اخلاقی نتیجه را تأیید می‌کند تعیین‌کننده است، فهم منطقی یا سازواری اخلاقی؟ میلر در اینجا نیز به سناریوهای خلاف واقع روی می‌آورد، یعنی وضعیتی که جونز نتیجه استدلال وضع مقدم اخلاقی را نپذیرفته باشد:

۴(الف) اگر جونز در استنتاج اخلاقی ناموفق می‌بود در استنتاج غیراخلاقی نیز ناموفق می‌بود.

۴(ب) اگر جونز در استنتاج اخلاقی ناموفق می‌بود در استنتاج غیراخلاقی موفق می‌بود.

در وضعیت ۴(الف) فهم منطقی و در وضعیت ۴(ب) سازواری اخلاقی مولفه غالب خواهد بود. میلر معتقد است در اینجا هم وضعیتی نداریم که ابرازگرا نتواند آن را توضیح دهد، ضمن آن که در وضعیت ۴(ب) ابرازگرایی - به همان دلیلی که در وضعیت ۳ گذشت - حتی تبیین بهتری نیز ارائه می‌کند.

میلر نتیجه می‌گیرد که در تمام مواردی که بهترین تبیین از رفتار جونز این است که او دچار خطای منطقی شده است، ابرازگرا نیز می‌تواند جونز را به خطای منطقی متهم کند. دفاعیه میلر پاسخی زیرکانه است، اما معلوم نیست که به کار بلکبرن بیاید. نخست آن که میلر در وضعیت‌های مختلف گاهی از شباهت منطقی قضایای اخلاقی و غیراخلاقی سود می‌برد و گاهی از عدم شباهت میان آن دو استفاده می‌کند. برای مثال، برای توضیح ۲(ب) از شباهت ساختاری میان استدلال اخلاقی و غیراخلاقی سود می‌جوید و برای توضیح وضعیت ۳ و ۴(ب) از تفاوت میان آنها بهره می‌برد. دلیل این تردید هم روشن است: او به جای بررسی وضعیت منطقی قضایای اخلاقی، موقعیت‌های روان‌شناختی جونز را مورد بررسی قرار می‌دهد. به دیگر سخن، او در پارادایم ناشناختی‌گرایانه، اصالت را به وضعیت احساسی جونز در مواجهه با استدلال‌های اخلاقی می‌دهد، نه ارتباط منطقی میان قضایا.

یک بار دیگر اشکال را مرور کنیم. اشکال این بود که رابطه‌ای منطقی میان قضایای غیراخلاقی برقرار است و بلکبرن تلاش می‌کرد نشان دهد مشابه این رابطه در میان طرزتلقی‌ها نیز برقرار است. مشکل

پاسخ میلر آن است که اولاً در برخی موارد به این شباهت اذعان می‌کند و در مواردی از تفاوت میان آنها استفاده می‌کند. ثانیاً در پاسخ به اشکال شولر، اگر بر ناسازواری پدیداری در ساحت احساسات جونز تأکید کنیم، صرفاً دچار مصادره به مطلوب خواهیم شد. میلر باید نشان دهد که منطق حاکم بر قضایای غیراخلاقی بر قضایای اخلاقی نیز حاکم است، ولی در واقع تلاش می‌کند رابطه حاکم بر قضایای اخلاقی را بر قضایای غیراخلاقی تحمیل کند.

به نظر می‌رسد که مشکل مطرح‌شده توسط شولر و رایت تهدیدی جدی برای ابرازگرایی است. به ویژه از این جهت که رابطه استلزام میان مقدمات و نتیجه استدلال منطقی رابطه‌ای دوسویه است. شرودر این ویژگی منطقی استدلال را ویژگی مجاز بودن استنتاج^۱ می‌نامد (Schroeder, 2010, p.109). در استدلال‌های منطقی معتبر، پذیرش مقدمات مستلزم پذیرش نتیجه است. این یعنی ابرازگرایی غیر از آن که باید بتواند ویژگی ناسازواری (در مواردی که کسی مقدمات را می‌پذیرد و نتیجه را رد می‌کند) را تبیین کند، همچنین باید توضیحی داشته باشد که چرا پذیرش مقدمات مستلزم پذیرش نتیجه است. ابرازگرایی حتی اگر بتواند اولی را توضیح دهد قادر نیست ویژگی دوم را تبیین کند. از آنجا که در این دیدگاه جملات اخلاقی درباره حالات ذهنی است (نه درباره امور واقع)، کاملاً معقول است که کسی مقدمات استدلال الف را بپذیرد، ولی در خصوص نتیجه مدعی شود که هنوز تصمیم نگرفته که چه وضعیت ذهنی‌ای را برگزیند. در پارادایم ناشناختی‌گرایانه، حتی نمی‌توان او را به ناسازواری متهم کرد. زیرا او می‌تواند بگوید من نتیجه را انکار نمی‌کنم، ولی این به آن معنا نیست که آن را می‌پذیرم؛ زیرا هنوز تصمیم نهایی خودم را نگرفته‌ام که واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل نادرست است. در استدلال‌های منطقی معتبر به دلیل آن که رابطه میان مقدمات و نتیجه رابطه‌ای استلزامی است، با چنین وضعیتی مواجه نخواهیم بود.

علاوه بر این، در استدلال‌های غیراخلاقی معتبر، وقتی شخص مقدمات را می‌پذیرد و نتیجه را انکار می‌کند، با مجموعه‌ای از گزاره‌های ناسازوار مواجه خواهد شد که برای رهایی از این ناسازواری راه‌حل روشنی پیش روی خود دارد: او می‌تواند با انکار یکی از گزاره‌ها (چه نتیجه و چه مقدمات) مشکل ناسازواری را حل کند. اما در ناسازواری میان «بد دانستن قتل» و در عین حال «واداشتن برادر کوچک‌تر به قتل» این راه‌حل مناسب نیست. برای مثال، رها کردن این قضیه اخلاقی که «قتل بد است» خود یک رذیله اخلاقی به حساب می‌آید و نمی‌تواند راه مناسبی برای حل ناسازواری به شمار آید. در حالی که در ناسازواری‌های منطقی با چنین وضعیتی مواجه نیستیم و با رها کردن یکی از گزاره‌ها می‌توان ناسازواری را مرتفع نمود (Schroeder, 2010, p.118). این نشان می‌دهد که منطق حاکم بر قضایای اخلاقی - در خوانش ابرازگراییانه - تفاوت‌های زیادی با منطق حاکم بر قضایای غیراخلاقی دارد.

منطق طرز تلقی‌های مرتبه بالاتر و مفهوم اعتبار

مارک ون روجن (van Roojen, 1996, pp.320-21) اشکال دیگری به این سخن بلکبرن، که در میان طرزتلقی‌ها نیز روابط منطقی حاکم است، وارد می‌کند. به این استدلال توجه کنید (مثال از ون روجن است):

گ ۱ خطاست که نسبت به دوستانم بدانندیش باشم. (مقدمه)

گ ۲ والدینم، پدر و مادرم، دوستان من هستند. (مقدمه)

گ ۳ این که گمان کنید دوستی نسبت به دوست دیگران دغلكار است، بدانندیشی نسبت به اوست. (مقدمه)

گ ۴ اگر رسم و رسومات ولنتاین^۱ شوخی نباشد، پدرم نسبت به مادرم بی‌وفاست و در نتیجه دغلكار است. (مقدمه)

گ ۵ رسم و رسومات ولنتاین یک شوخی نیست. (مقدمه)

پ ۱ خطاست که گمان کنم پدرم نسبت به مادرم بی‌وفا است. (گ ۱، گ ۲، گ ۳)

پ ۲ پدرم نسبت به مادرم بی‌وفا است. (گ ۴، گ ۵)

این استدلال نسبت به هر دو نتیجه (پ ۱ و پ ۲) معتبر است. مقدمات این استدلال به همراه نتایج آن مجموعه‌ای سازوار را شکل می‌دهند. اما بر اساس منطق طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر، این دو نتیجه با یکدیگر ناسازوار خواهند بود، که در این صورت مقدمات نیز ناسازوار خواهند بود. زیرا پ ۱ این گونه صورت‌بندی می‌شود: اه! (باور من به این که پدرم نسبت به مادرم بی‌وفاست). و پ ۲ محتوای همان باوری است که در پ ۱ از آن ابراز ناخشنودی شده است. مطابق با منطق طرزتلقی مرتبه بالاتر، «داشتن یک طرزتلقی مرتبه بالاتر منفی نسبت به مجموعه‌ای از طرزتلقی‌های مرتبه پایین‌تر» و در عین حال داشتن «همان طرزتلقی‌های مرتبه پایین‌تر»، شخص را دچار ناسازواری منطقی می‌کند. اما مشکل اینجاست که پ ۱ و پ ۲ منطقیاً ناسازوار نیستند و این یعنی منطق طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر ما را متعهد می‌کند تا در جایی به ناسازگاری منطقی باور داشته باشیم که چنین ناسازواری‌ای وجود ندارد.

شرودر (Schroeder, 2008, p.709) اشکال ون روجن را ساده‌تر کرده است. بیایید دو استدلال زیر را

مقایسه کنیم:

(۱) دزدی خطاست.

۱. یکی از رسوم ولنتاین که مطابق با آن افراد مختلف لباس‌هایی رنگارنگ به تن می‌کنند و هر رنگ به طور نمادین نشان‌دهنده وضعیتی از رابطه آنهاست و معنای خاصی را القا می‌کند. برای مثال، پوشیدن لباس به رنگ قرمز نشانگر آن است که فرد در رابطه قرار دارد و پوشیدن لباس آبی حاکی از آن است که شخص در رابطه با کسی نیست.

(۲-الف) اگر دزدی خطا باشد قتل خطاست.

(۳) قتل خطاست.

(۱) دزدی خطاست.

(۲-ب) خطاست که از دزدی ناخشنود باشیم و از قتل ناخشنود نباشیم.

(۳) قتل خطاست.

نسخه معناشناختی‌ای که ابرازگرایی برای (۲-الف) و (۲-ب) می‌پیچد یکی است و این دو جمله طرزتلقی یکسانی را بیان می‌کنند (یعنی عدم تأیید وضعیتی که در آن هم دزدی عدم تأیید شود و هم قتل عدم تأیید نشود). پس اگر توضیح بلکبرن برای اعتبار استدلال نخست کافی باشد برای اعتبار استدلال دوم نیز باید کافی باشد. در حالی که شهوداً می‌دانیم که استدلال نخست معتبر است - زیرا صدق مقدمات آن تضمینی برای صدق نتیجه است - ولی استدلال دوم نامعتبر است. بنابراین، خوانش بلکبرن نمی‌تواند نسبت به مفهوم منطقی اعتبار مانع باشد و استدلال‌های غیر معتبر را معتبر جلوه می‌دهد.

ون روجن منشأ این مشکل را خلط میان ناسازواری منطقی و ناسازواری عملی^۱ می‌داند (van Roojen, 1996, p.332). در ناسازواری عملی، که به پارادوکس مور^۲ نیز شهرت دارد، شخص می‌تواند با گفتن جملاتی (صرفاً از منظر اول شخص) در شرایط پارادوکسیکال قرار بگیرد، بی آن که خود آن جملات منطقاً متناقض باشند (Moore, 1912, p.125; 1942, p.543). پارادوکس موری یا قالب $(p \& \sim Bp)$ دارد یا قالب $(\sim p \& Bp)$. برای مثال، وقتی شخص می‌گوید «هوا بارانی است، اما من باور ندارم که هوا بارانی است» $(p \& \sim Bp)$ ، جمله «هوا بارانی است» و جمله «من باور ندارم که هوا بارانی است» منطقاً متناقض نیستند، با آن که بیان جمله $(p \& \sim Bp)$ نامقبول است، ولی نقیض جمله p جمله p است نه Bp .^۳ ون روجن معتقد است که نامعقولیت حاصل از پذیرش مقدمات و انکار نتیجه استدلال اخلاقی (الف) در نهایت نوعی ناسازواری عملی از نوع ناسازواری موجود در پارادوکس موری است (نه منطقی)، و درست به همین دلیل، رویکرد مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر قادر به تمییز میان

1. pragmatic inconsistency

2. Moore's paradox

۳. البته باید توجه داشت که این سخن در صورتی پذیرفتنی است که در توضیح پارادوکس مور رویکردی عملی اتخاذ کنیم، یعنی بگویم شخص با بیان دو جمله p و $\sim Bp$ دچار تناقض عملی می‌شود. وحید دستجردی تناقض عملی را این گونه شرح می‌دهد: «اظهار p به نحو عملی مستلزم آن است که شخص باور داشته باشد که p . پس نامناسب بودن جمله موری از سنخ $(p \& \sim Bp)$ با الزامات عملی‌ای که اظهار این جمله دارد توضیح داده می‌شود» (وحید، ۱۴۰۰، ص. ۵۴). تبیین‌های دیگری هم برای پارادوکس مور وجود دارد، مثل رویکرد باوری و رویکرد معرفتی، که محل بحث کنونی ما نیست.

استدلال‌های معتبر و نامعتبر، که مبتنی بر ناسازواری منطقی است نه عملی، نیست.

مسئله نقض

از دیگر مشکلاتی که راهکار بلکیرن با آن روبروست مسئله نقض^۱ نامیده می‌شود. مسئله نقض همان معضل فرگه-گیچ است که در سال‌های اخیر رواج بیشتری از شکل شرطی این معضل، که در قالب استدلال وضع مقدم مطرح می‌شود، پیدا کرده است. مهم‌ترین ویژگی معاشناختی اپراتور نقض در گزاره‌های توصیفی این است که جمله نقض شده را با جمله اصلی ناسازوار می‌کند، به این معنا که هر دو جمله نمی‌توانند صادق باشند. بلکیرن مدعی است این ناسازواری به قضایای اخلاقی نیز قابل گسترش است:

اصل انتقال ناسازواری:^۲ «همان طور که اگر P و Q متعارض باشند، باور به P با باور به Q ناسازوار است، به همین صورت، اگر A و B متعارض باشند، ناخشنودی از A با ناخشنودی از B ناسازوار خواهد بود» (این صورت‌بندی و ادامه آن با کمی تغییر از شرودر (2010, p.135) است).
برای آن که بینیم چگونه اپراتور نقض برای پروژۀ بلکیرن-گسترش ناسازواری موجود در گزاره‌های توصیفی به قضایای اخلاقی-مشکل‌آفرین می‌شود، به جملات زیر توجه کنید:

(گ۱) ارتکاب قتل خطاست.

(گ۲) ارتکاب قتل خطا نیست.

(گ۳) عدم ارتکاب قتل خطاست.

(گ۴) عدم ارتکاب قتل خطا نیست.

قضایای (گ۱) و (گ۲) ناسازوارند. قضایای (گ۳) و (گ۴) نیز ناسازوارند. تبیین شناختی‌گرایانه از این ناسازواری می‌گوید که حالت ذهنی «باور» نسبت به محتوای متناقض حساس است. ابرازگرا باید نشان دهد که حالت ذهنی «ناخشنودی» نیز در مواجهه با محتویات متناقض چنین وضعیت ناسازواری ایجاد می‌کند. پس برای آن که بتوان گفت (گ۲) با (گ۱) ناسازوار است، در (گ۲) باید ناخشنودی از چیزی (مثلاً x) ابراز شود که x با «ارتکاب قتل» متناقض باشد. همچنین (گ۴) باید ناخشنودی از چیزی (مثلاً y) را ابراز کند که y با «عدم ارتکاب قتل» ناسازوار باشد، تا بتوان گفت که (گ۳) با (گ۴) ناسازوار است. در این صورت، ناسازواری x با «ارتکاب قتل» به این معناست که x متضمن «عدم ارتکاب قتل» است. همچنین اگر y با «عدم ارتکاب قتل» ناسازوار باشد، آنگاه «عدم ارتکاب قتل» باید متضمن نقیض y باشد. بازنویسی ابرازگرایانه از این ۴ قضیه این گونه خواهد بود (این صورت‌بندی

1. the negation problem

2. inconsistency-transmitting

از شرودر (2010, p.136):

(گ' ۱) [ارتکابِ قتل خطاست] = اه! (سرقت)

(گ' ۲) [ارتکابِ قتل خطا نیست] = اه! (x)

(گ' ۳) [عدم ارتکابِ قتل خطاست] = اه! (عدم سرقت)

(گ' ۴) [عدم ارتکابِ قتل خطا نیست] = اه! (y)

اما اگر x متضمن نقیض y باشد، دو قضیه (گ' ۲) و (گ' ۴) که در آن‌ها ناخشنودی از دو امر متعارض ابراز شده است نیز باید ناسازوار باشند. اما می‌دانیم که هیچ ناسازواری‌ای میان (گ' ۲) و (گ' ۴) وجود ندارد. کاملاً سازوار است که فکر کنیم «ارتکاب قتل» خطا نیست و همزمان فکر کنیم که «عدم ارتکاب قتل» نیز خطا نیست (به این نحو که یکی از آنها را مجاز بدانیم).

پس مشکل نقض این است که اگر در جمله «ارتکاب قتل خطاست» ناخشنودی از ارتکاب قتل بیان می‌شود، در جمله «عدم ارتکاب قتل خطاست» باید ناخشنودی از عدم ارتکاب قتل بیان شود. اما مسئله اینجاست که معنای جمله «عدم ارتکاب قتل خطاست» متفاوت از معنای جمله «ارتکاب قتل خطا نیست» است:

عدم ارتکابِ قتل خطاست = قتل یک الزام است

ارتکابِ قتل خطا نیست = قتل مجاز است

پس حتی اگر ناخشنودی از ارتکاب قتل و ناخشنودی از عدم ارتکاب قتل با هم متعارض باشند، این صرفاً ناسازواری میان «ارتکاب قتل خطاست» و «عدم ارتکاب قتل خطاست» را تبیین می‌کند، ولی ناسازواری میان «ارتکاب قتل خطاست» و «ارتکاب قتل خطا نیست» را تبیین نمی‌کند. پس ابرازگرایی نمی‌تواند ناسازواری میان دو جمله آشکارا ناسازوار را توضیح دهد، زیرا اصلاً نمی‌تواند به ما بگوید که در جمله «ارتکاب قتل خطا نیست» کدام حالت ذهنی بیان می‌شود. نیکولاس آنوین (Unwin, 1999; 2001) مشکل را در معادله ابرازگرایانه زیر می‌داند:

(ب) S گمان می‌کند که قتل خطاست \equiv (*ب) S از قتل ناخشنود است

در جمله (ب) سه جایگاه برای نقض می‌توان در نظر گرفت، در حالی که در جمله ابرازگرایانه (*ب) فقط دو جایگاه برای نقض می‌توان متصور شد. نقض‌های جمله (ب) با توجه به تغییر جایگاه اپراتور نقض:

« S گمان می‌کند (نمی‌کند) که ارتکاب قتل (عدم ارتکاب قتل) خطاست (خطا نیست)»

(ب ۱) S گمان نمی‌کند که ارتکاب قتل خطاست.

(ب ۲) S گمان می‌کند که ارتکاب قتل خطا نیست.

(ب ۳) S گمان می‌کند که عدم ارتکاب قتل خطاست.

نقض‌های جمله (ب*) با توجه به تغییر جایگاه اپراتور نقض:
 «S ناخشنود است (عدم ناخشنودی) از ارتکاب قتل (عدم ارتکاب قتل)»
 (ب۱*) S از ارتکاب قتل ناخشنود نیست.
 (ب۲*)؟؟؟
 (ب۳*) S از عدم ارتکاب قتل ناخشنود است.

همان‌طور که مشاهده می‌شود، جملات سری ب، بسته به جایگاه اپراتور نقض، معانی مختلفی را متبادر می‌کنند. اما نکته اینجاست که (ب*) را فقط به دو طریق (به روش ب ۱ و ب ۳) می‌توان نقض کرد. (ب۱*) ترجمه ابرازگرایانه (ب ۱) و (ب۳*) ترجمه ابرازگرایانه (ب ۳) است. اما در (ب ۲) کدام حالت ذهنی بیان می‌شود؟ ابرازگرایی هیچ پاسخی برای این سؤال ندارد. بدون پاسخ دادن به این سؤال، پروژه ابرازگرایانه در تبیین ناسازواری میان جملات ناموفق خواهد بود.

بلکبرن برای گریز از مشکل ادعا می‌کند که در جمله (ب ۲) طرزتلقی جدیدی، مثل مدارا^۱ بیان می‌شود که معادل است با «خشنود نبودن از عدم ارتکاب قتل» و «ناخشنود نبودن از ارتکاب قتل» (Blackburn, 1988, p.189). اما این راه‌حل با یک مشکل منطقی مواجه است: میان نپذیرفتن یک چیز و پذیرفتن نقیض آن چیز تفاوت بزرگی وجود دارد. برای مثال، هم خدا ناباور و هم ندانم‌انگار وجود خداوند را نمی‌پذیرند، اما تفاوتشان در این است که خدا ناباور گزاره «خدا وجود ندارد» را هم می‌پذیرد. بنابراین، پذیرفتن «عدم ارتکاب قتل» به معنای این است که شما حتماً چیزی را پذیرفته‌اید، اما انکار پذیرش «ارتکاب قتل» سازوار است با این که شما اصلاً چیزی را نپذیرفته باشید. علاوه بر این، هدف بلکبرن تبیین ناسازواری بود، یعنی تلاش برای آن که نشان دهیم تناقض مورد نظر یک تناقض منطقی است، و نه صرفاً اخلاقی، اما اگر این پاسخ بلکبرن را جدی بگیریم، به مشکلی بزرگ‌تر برمی‌خوریم و آن این است که باید بپذیریم که اصلاً در اینجا تناقضی رخ نداده است، زیرا مدارا حالت ذهنی متفاوتی را بیان می‌کند (Unwin, 1999, p.342).

نتیجه‌گیری

آن‌گونه که گذشت، بلکبرن تلاش می‌کند نشان دهد ویژگی‌های منطقی مثل سازواری و ناسازواری بر حالات ذهنی غیرشناختی - مثل طرزتلقی‌ها - نیز صدق می‌کنند. بدین منظور، او خوانشی از حقیقت اخلاقی ارائه می‌کند که آشکارا شبه‌واقع‌گرایانه است. اگر m را بیانگر یک طرزتلقی و M^* را بهترین مجموعه طرزتلقی‌های ممکن^۲ بدانیم، زمانی m درست خواهد بود که عضوی از مجموعه M^* باشد

1 tolerance

2. the best possible set of attitudes

(M* واجد ویژگی سازواری است). به نظر او، این قرانت از حقیقت اخلاقی -بی آن که نیازمند متافیزیک واقع‌گرایانه باشد- مبنایی منطقی برای طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر فراهم می‌کند. بلکبرن گمان می‌کند از این طریق قادر است پاسخی در خور به معضل فرگه-گیچ بدهد، یعنی هم اعتبار استدلال (الف) را تبیین کند و هم توضیحی برای این شهود منطقی ارائه دهد که چرا پذیرش مقدمات استدلال (الف) و انکار نتیجه به ناسازواری می‌انجامد.

اما در این مقاله نشان داده شد که منطق مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر با مشکلات متعددی مواجه است. از جمله آن که این منطق در بهترین حالت قادر است تعارض اخلاقی را نشان دهد، و نه تعارض منطقی را. مشکل دیگری که با خلطِ پیش‌گفته مرتبط است این است که خوانش بلکبرن نسبت به مفهوم منطقی/اعتبار ممانع نیست و استدلال‌های غیرمعتبر را معتبر جلوه می‌دهد. از آنجا که نامعقولیت حاصل از پذیرش مقدمات و انکار نتیجه استدلال اخلاقی الف در نهایت نوعی ناسازواری عملی است (نه منطقی)، لذا رویکرد مبتنی بر طرزتلقی‌های مرتبه بالاتر قادر به تمییز میان استدلال‌های معتبر و نامعتبر نیست. علاوه بر این، در مرکز بحث ناسازواری مسئله نفی قرار دارد. «ناسازواری» بر اساس اپراتور نفی تعریف می‌شود: دو جمله ناسازوارند اگر نتوانند همزمان صادق باشند. به دیگر سخن، ویژگی معناشناختی اپراتور نفی این است که جمله منفی را با جمله اصلی ناسازوار می‌سازد. از سویی، می‌دانیم که با تغییر دادن جایگاه اپراتور نفی در جمله معانی مختلفی حاصل می‌شود. معناشناسی ابرازگرایانه قادر نیست این ویژگی منطقی اپراتور نفی را توضیح دهد. روشن است که بدون داشتن توضیحی برای کارکرد اپراتور نفی، پروژه ابرازگرایانه در تبیین ناسازواری میان جملات ناموفق خواهد بود. همان طور که در متن مقاله روشن شد، استراتژی بلکبرن برای فرض گرفتن یک طرزتلقی جدید، مثل مدارا، نیز قادر به حل این مشکل نیست.

تعارض منافع:

نویسنده هیچ‌گونه تعارض منافی گزارش نکرده است.

فهرست منابع

وحید، حمید. (۱۴۰۰). تجربه حسی و معرفت‌شناسی باور. تهران: هرمس.

References

- Ayer, A. J. (1952). *Language, truth, and logic*. New York: Dover.
- Blackburn, S. (1984). *Spreading the word*. Oxford University Press.
- Blackburn, S. (1988). Attitudes and contents. *Ethics* 98, 501–517. (Reprinted in Blackburn, S. (1993). *Essays in quasi-realism* (pp. 182–197). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1086/292968>)
- Blackburn, S. (1992). Gibbard on Normative Logic. *Philosophy and Phenomenological Research*, 52, 947–952. <https://doi.org/10.2307/1522827>
- Blackburn, S. (1996). Securing the nots. In W. Sinnott-Armstrong & M. Timmons (Eds.), *Moral Knowledge*. Oxford University Press.
- Blackburn, S. (1998). *Ruling passions*. Clarendon Press.
- Brighouse, M. H. (1990). Blackburn's projectivism: An objection. *Philosophical Studies*, 59, 225–33. <https://doi.org/10.1007/BF00368208>
- Dreier, J. (2018). The real and the quasi-real: Problems of distinction. *Canadian Journal of Philosophy*, 48, 532–547. <https://doi.org/10.1080/00455091.2018.1432394>
- Eggers, Daniel. (2021). *The language of desire: Expressivism and the psychology of moral judgement*. de Gruyter.
- Geach, P. (1960). Ascriptivism. *Philosophical Review*, 69, 221–225. <https://doi.org/10.2307/2183506>
- Geach, P. (1965). Assertion. *Philosophical Review*, 74, 449–465. <https://doi.org/10.2307/2183123>
- Gibbard, A. (1990). *Wise choices, apt feelings*. Harvard University Press.
- Gibbard, A. (2003). *Thinking how to live*. Harvard University Press.
- Golub, C. (2017). Expressivism and realist explanations. *Philosophical Studies*, 174(6), 1385–1409. <https://doi.org/10.1007/s11098-016-0764-6>
- Hale, B. (1986). The complete projectivist. *Philosophical Quarterly*, 36(142), 65–84. <https://doi.org/10.2307/2219312>
- Horgan, T. & Timmons, M. (1992). Troubles for new wave moral semantics: The 'open question argument' revived. *Philosophical Papers*, 21, 153–175. <https://doi.org/10.1080/05568649209506380>
- McNaughton, D. (1988). *Moral vision*. Blackwell.
- Miller, A. (2014). *Contemporary metaethics: An introduction* (2nd Edition). Polity Press.
- Moore, G. E. (1912). *Ethics*. New York: H. Holt.
- Moore, G. E. (1942). A reply to my critics. In Schilpp (Ed.), *The Philosophy of G. E. Moore*. Open Court.
- Ross, W. D. (1939). *Foundations of ethics*. Clarendon Press.
- Schroeder, M. (2008). What is the Frege-Geach problem?. *Philosophy Compass*, 3(4), 703–720. <https://doi.org/10.1111/j.1747-9991.2008.00155.x>
- Schroeder, M. (2010). *Noncognitivism in ethics*. Routledge.
- Schueler, G. (1988). Modus ponens and moral realism. *Ethics*, 98, 492–500. <https://doi.org/10.1086/292967>

- Stevenson, C. L. (1937, 1963). The emotive meaning of ethical terms. In Stevenson, *Facts and values*. Greenwood Press.
- Unwin, N. (1999). Quasi-realism, negation and the Frege–Geach problem. *Philosophical Quarterly*, 49(196), 337–52. <https://doi.org/10.1111/1467-9213.00146>
- Unwin, N. (2001). Norms and negation: A problem for Gibbard’s logic. *Philosophical Quarterly*, 51(202), 60–75. <https://doi.org/10.1111/1467-9213.00214>
- Vahid, H. (2021). *Sensory experience and epistemology of belief*. Hermes [in persian]
- van Roojen, M. (1996). Expressivism and irrationality. *The Philosophical Review*, 105(3), 311-335. <https://doi.org/10.2307/2185703>
- van Roojen, M. (2018). Moral cognitivism vs. non-cognitivism. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2018 Edition), Edward N. Zalta (ed.). <https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/moral-cognitivism>
- Wright, C. (1988). Realism, antirealism, irrealism, quasi-realism. *Midwest Studies in Philosophy*, 12, 25-49. <https://doi.org/10.5840/msp19881232>
- Zangwill, N. (1992). Moral modus ponens. *Ratio*, 5, 177-193. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9329.1992.tb00045.x>
- Zimmerman, A. (2010). *Moral epistemology*. Routledge.

